

Mustafa Topaloğlu Sitem Türkü Sözü Hakkında

– kul mehmet · 28 Mart 2026



Mustafa Topaloğlu “Sitem” Türkü Sözü Hakkında

Gözünü sevdiğim gülüm,
Sözlerin yara değil mi, ?
Yanmış gönül sızlıyor,
Bu bendeki aşk değil mi, ?
Taşdığım can değil mi?
“Mustafa Topaloğlu” “Sitem Türkü Sözü”

Bu dizelerden başlayarak bir insanca deneme yazalım. Çünkü burada yalnızca bir türkü sözü değil, bir insanın içindeki kırgınlığın, sevdanın ve sitemin metaforu var. Türk halk müziğinde “sitem” hep bir iç döküş, bir gönül yarasıdır. Mustafa Topaloğlu’nun sesinde yankılanan bu türkü, aslında bir bireyin değil, bir toplumun ortak hafızasında biriken kırgınlıkların da ifadesidir.

Aşkı “can” ile özdeşleştirmek, Anadolu’nun en eski mazmunlarından biridir. “Bu bendeki aşk değil mi, taşdığım can değil mi” derken şair, sevdayı varlığın özüyle bir tutar. Yani aşk, sadece bir duygunun değil, insanın yaşama sebebinin ta kendisidir. Bu yüzden sevgilinin zalimliği, sadece bir kişisel kırgınlık değil, varlığın bütününe yönelmiş bir darbedir.

Bu denemeyi yazarken bu sözleri bir kapı gibi düşünelim: Ayrılığın kapısı, özlemin vahası, uzakların çölü... Her bir dize bir menzil, bir durak. “Sormuyorsun nedir neden” derken, aslında insanın en büyük

yalnızlığını dile getiriyor: anlaşılmamak. Anlaşılmamak, aşkın en ağır yüküdür. Çünkü aşk, paylaşılmadığında bir yangına dönüşür.

Bu türküdeki sitem, bireysel bir kırgınlık gibi görünse de, insanca denemede onu toplumsal bir metafora dönüşebilir. Hepimiz bir gün “sözlerin yara değil mi” diye sorarız. Hepimiz bir gün “taşımıyor artık beden” deriz. Çünkü aşk, yalnızca sevgiliye değil, hayata da yöneliktir. Hayatın yükü ağırlaştığında, beden taşımaz; gönül yanar, sözler yara olur.

Mustafa Topaloğlu'nun yorumunda bu türkü, bir halk çığılığına dönüşür. İnsanca bakışla ise bu çığılık, bir insanın içindeki en derin kırılanlığın sesi olur. Deneme, burada bir köprü kurar: bireysel acı ile toplumsal hafıza arasında.

Sonuçta bu sözler bize şunu hatırlatır: Aşk, canın kendisidir. Sitem, aşkın gölgesidir. Ve zalimlik, insanın insanca yanını inciten en büyük yaradır. Bu yüzden bu türkü, yalnızca bir şarkı değil, bir insanca yaşamının başlangıçtır. Çünkü her birimiz, bir gün şu soruyu sorarız: “Bu bendeki can değil mi?”

Ayrılığın Kapısı

Türküdeki ilk dize, “Gözünü sevdiğim gülüm” diye başlar. Bu, ayrılığın kapısında söylenen bir selamdır. Kapıdan içeri girerken, sevdanın ilk kırgınlığıyla yüzleşiriz. Ayrılık, bir kapı gibidir: açılır, kapanır, ama ardında hep bir boşluk bırakır. Bu boşluk, insanın içindeki en derin sitemdir.

Uzakların Çölü

“Sormuyorsun nedir neden” dizesi, bizi çöle götürür. Çöl, uzaklığın ve susuzluğun metaforudur.

Sevgilinin ilgisizliği, insanı çölde susuz bırakır. Bu menzilde, insanın en büyük sınavı sabırdır. Çünkü çölde yürüyen, her adımda hem kendini hem de sevgisini sorgular.

Özlemin Vahası

“Yanmış gönül sızlıyor” dediğinde, çölün ortasında bir vaha belirir. Özlem, bir serinliktir. Gönül yanarken, özlem su gibi akar. Bu menzilde insan, özlemin hem acısını hem de ferahlığını yaşar. Çünkü özlemek, aynı anda hem yaradır hem de şifadır.

Sitemin Dağı

“Zalimliğin çok değil mi” dizesi, yolculuğun en yüksek noktasına çıkarır bizi. Dağ, sitemin ağırlığıdır.

İnsan, dağın tepesinde yalnız kalır. Orada sevgiliye seslenir: “Bu bendeki aşk değil mi, taşıdığım can değil mi?” Bu sorular, dağın yankısıdır. Yankı, cevapsızlığın sesi olur.

Canın Menzili

Sonunda yolculuk, “can”a varır. Aşk, canın özülüyle bir tutulur. Bu menzilde insan, artık sevgiliye değil, kendi varlığına seslenir. Çünkü aşk, sevgiliden öte bir şeydir: insanın yaşama sebebi. Canı taşımak, aşkı taşımaktır. Ve bu yolculuk, insanca bir yaşamının en derin hakikatine ulaşır: aşk, varlığın kendisidir.

Özlem, insanın içindeki en derin yaralardan biridir. Ama aynı zamanda, o yarayı taşıyan gönle su serpen bir şifadır. “Yanmış gönül sızlıyor” dizesiyle başlayan bu menzil, çölde yürüyen bir yolcunun birden karşısına çıkan vahayı hatırlatır. Çöl, uzaklığın ve susuzluğun kendisidir; vaha ise özlemin kendisidir. Çünkü özlemek, insanı yakarken aynı anda serinleten bir duygudur. Özlem, yokluğun acısını hatırlatır. Sevgili uzaktadır, ses yoktur, dokunuş yoktur. Ama tam da bu yokluk, gönülde bir varlık hissi doğurur. İnsan özledikçe, sevdiğini daha çok hisseder. Bu yüzden özlem, bir yaradır ama aynı zamanda sevgiyi diri tutan bir şifadır. Yarayı açar, ama kanı durdurmaz; kanı akıtır, ama gönlü canlı kılar. Bu denememde

özlemi bir vaha gibi düşünmek gerekir. Çölde yürüyen yolcu, susuzluktan bitap düşerken birden suya kavuşur. O su, sevgilinin kendisi değildir belki; ama sevgilinin hatırasıdır, hayalidir, sesidir. Özlem, işte bu hayali suya dönüştürür. İnsan özledikçe, hayal kurar; hayal kurdukça, gönlü serinler.

Özlemin şifa oluşu, aslında insanın kendi içindeki yarayı kabullenmesinden gelir. Özlem, yarayı gizlemez; tam tersine, onu görünür kılar. Ama görünür kıldıkça, insan kendi yarasıyla barışır. Bu barış, şifanın ta kendisidir. Çünkü insan, özlemlerle yaşamayı öğrendiğinde, sevgilinin yokluğunu bir varlık gibi taşır. Yokluk, varlığa dönüşür; acı, şifaya dönüşür.

Mustafa Topaloğlu'nun sesinde yankılanan bu türküdeki sitem, özlemin şifasıyla birleşir. "Bu bendeki aşk değil mi, taşıdığım can değil mi" diye sorarken, aslında özlemin canı diri tuttuğunu anlatır. Özlem, aşkı öldürmez; tam tersine, aşkı canlı tutar. Çünkü özlemek, sevmeye devam etmektir.

Sonuçta özlemin vahası, insanca bir yolculuğun en önemli durağıdır. Çölün ortasında suya kavuşmak gibi, gönlün ortasında özleme kavuşmak da bir şifadır. İnsan özledikçe, sevdiğini daha çok hisseder; sevdiğini daha çok hissettikçe, yaşama daha çok tutunur. Özlem, işte bu yüzden hem yara hem şifa, hem acı hem umut, hem yokluk hem varlıktır.

Mehmet Aluç

Not: Bu linkte izleyebilirsiniz.

<https://www.youtube.com/watch?v=fUYv78t8stI>